

מתורתו של צדיק אביד יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בבואור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

הג הסוכות ושמחת תורה תשפ"ג

הוא ואוהבו, ולא רצה שבשעה שהוא יושב בסעודה הוא ואוהבו יבואו עבדיו ומשרתיו ויבלבלו את שלחנם. מה עשה, הקדים ועשה סעודה לעבדיו ומשרתיו שבעה ימים ואמר להם, דעו שאני רציתי לעשות סעודה לישב בה אני ואוהבי יום אחד, והריני מקדים לכם אתם סעודה ז' ימים כדי שביום השמיני אשב אני ואוהבי וזר לא יבוא בינינו, לכך כתיב (במדבר כט לה) 'עצרת תהיה לכם'. ולכך גמי מקריבים כי אם פר אחד איל אחד, כנגד הקדוש ברוך הוא שהוא אחד, וכנגד ישראל הנקראים 'גוי אחד':

אינו בוטח אלא בתשובה ומעשים טובים

וזהו שאמר שרים ודפוני חנם, הם שבועים שרים, בשאר ימות השנה רודפים אותי לקטרג עלי, ובימי החג הם מלמדים עלי זכות. וכך משמעות הכתוב, שרים שרודפוני כבר, ועכשו אומרים חנם היו רודפים אותי. והנה, חנם גימטריא 'ח"ן', הם צ"ח כבשים שאנו מקריבים בשבעת ימי החג. עוד, 'רדפוני חנם ומדברך' סופי תבות גימטריא שבועים, לרמוז על שבועים פרים שאנו מקריבים עליהם בז' ימי החג. והאותיות האלה הם ימ"ך, לרמוז שעל ידי זה הקרבן שאנו מקריבים עליהם, הם נמוכים ונשפלים ונכנעים לפנינו. 'פחד לבי סופי תבות ז"ד, הם י"ד אילים שאנו מקריבים בז' ימי החג, וכל זה להכניעם. והם חושבים שהם לטובתם ומלמדים עלי זכות, אבל אני איני בוטח על הזכות שמלמדים עלי, רק ומדברך פחד לבי, שהרי כתוב בתורתך (ויקרא כג ט) 'ולקחתם לכם ביום הראשון, ראשון לחשבון עונות, הרי ביום שמלמדים עלי זכות כתבת עלי 'ראשון לחשבון עונות, אם כן מה הועילה זכות שמלמדים עלי, אין לי לבטח רק על התשובה ומעשים טובים:

(אלף בינה תהלים קיט אות ש)

ד' מינים רומזים לאדם שיקדש גופו

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל (ויקרא כג ט). אפשר לרמוז למה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תנחומא אמור כב), דלמה קראו יום ראשון שהרי חמשה עשר יום הוא, ואמרו, דראשון לחשבון עונות, משום דביום הכפורים נתכפרו עונותיהם של ישראל, ומכאן ואילך חשבנו, לפיכך קראו 'ראשון לחשבון עונות':

העיקר הוא שמירת הברית בקדושה

לפיכך באה התורה להזהיר, ולקחתם לכם ביום הראשון, דהיינו הרי רפואה שהיא שמירה לכם, פרי עץ הדר הוא אות ברית קדש כדאמר בזהר הקדוש (ח"ב קפ"ו). והוא אתרוג. ובו התחילה התורה תחלה, לרמוז דהעקר הוא שמירת ברית קדש, דאם אין שמירת הברית אין כלום. והנה אתרוג עם שני כוללים גימטריא 'ברית'. וקראתו התורה פרי עץ הדר לומר, פרי שהוא עושה פריה ורביה, עץ

מי שלא שב ביוה"ב יכול לשוב בהו"ד

שברתי לישועתך ה' ומצותיך עשיתי (תהלים קיט סו). בא לרמוז דאפלו ספרי הבינוניים, אם לא חזרו ביום הכפורים, נחתמים למיתה, מכל מקום אין הספרים נמסרים ביד שלוחי הדין עד יום אחרון של חג, משום דהקדוש ברוך הוא חפץ בתשובתן של רשעים ואינו חפץ במיתתן, לפיכך מעכב מסירת הספרים אולי ישובו באותן הימים. ועוד, הרי מומנים לפנינו מצות שיתעסקו בהם ויהיו להם לעזר לקבלת תשובתם, והם עשית סכה ונטילת לולב וערבה. וזהו שאמר שברתי לישועתך ה', ישועתך היא הושענא רבה. והפנה, אף על פי שעשיתי תשובה ביום הכפורים, חשבתי שמה עדין לא נתקבלה תשובתי והייתי מוחל ומצפה ליום הושענא רבה, אולי ביום ההוא יהיה גמור לקבלת תשובתי על ידי קיום המצות שאקים בימים ההם שהם עשית סכה ונטילת לולב וערבה, וזהו שאמר ומצותיך עשיתי:

(אלף בינה תהלים קיט אות ש)

ראשון של סוכות מתחיל חשבון העונות

והנה אמרו רבותינו ז"ל (תנחומא אמור כב) 'ולקחתם לכם ביום הראשון (ויקרא כג ט), ראשון לחשבון עונות. משום דכל עונות בני ישראל נתכפרו ביום הכפורים, וז' ימים שבין יום הכפורים ליום הראשון בני ישראל עוסקים וטורחים בעשית סכה ולולב, ואין חטא בא על ידם, אף מיום הראשון מתחיל חשבון עונות:

(אלף בינה תהלים קיט אות ש)

קרבנות החג כנגד שרי אומות העולם

שרים ודפוני חנם ומדברך פחד לבי (תהלים קיט קסא). אי נמי, אפשר לרמוז שרים ודפוני חנם על קרבנות החג שאנו מקריבים שבועים פרים כנגד שבועים שרים, שישתמו פיהם ולא יקטרגו עלינו. והאריך בזהר הקדוש בענין זה הרבה (ח"ג רנט), ובאר שרשו האמתי ואמר כי י"ד אילים שאנו מקריבים בשבעת ימי החג הם כנגד הנה יד ה' הו"ה (שמות ט ג), לעשות נקמה באויבינו. וצ"ח כבשים שאנו מקריבים גם כן בז' ימי החג הם ח"ץ לירות חצים בלב אויבינו. נמצא, כל הקרבנות שאנו מקריבים בחג שרי אמות העולם חושבים שהם לטובתם, ואינם אלא לרעתם, ועל זה נאמר (משלי כה כא-כב) 'אם רעב שנאף האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים וכו', כי נחלים אתה חתה על ראשו וה' ישלם לך וכו':

אחרון של סוכות הוא מיוחד לישראל

גם אמרו רבותינו ז"ל (במדבר כה כד) ובזהר הקדוש (ח"א סד). על מה שאמר הכתוב, דביום השמיני מקריבים פר אחד ואיל אחד, משל למלך שרצה לעשות סעודה

שהוא עקר הגוף, לפי שהאדם נקרא 'עץ השדה' (דברים כ ט),
הדר בעינין שיהיה מהדר ושומר בקדשה ובטהרה:

צריך שלבו וכל מחשבותיו יהיו רק לעבודת ה'

כפת תמרים הוא הלולב, והוא רומז ללב, כמשמעותו, 'לולב' לו לב. לומר, דמהשתא דלשרי השבנא יעשה לב חדש. ומה שקראתו התורה **כפת תמרים** לרמוז, דסנסגי תמרה הם רבים זה אחר זה, הכא נמי המחשבות רבות מחשבות בלב איש' (משלי יט כא), זו עולה וזו יורדת, והטורד במחשבתו לא נשארה לו עבודת ה', ולזה אמרה כפת לשון קשירה, כמו 'כפתו בסך בליהו' (דניאל ג כא), דבעינן כל המחשבות יחדו יהיו תמיד קשורים קשר אחד לעבודתו יתברך, כשאר הצדיקים שמחשבותם תמיד עם ה', והצדיקים נמשלו לתמר, שנאמר (תהלים צב יג) 'צדיק כתמר יפרח'. וזהו **כפת תמרים** דהינו הלב יהיה כפות וקשור לעבודתו יתברך כמו הצדיקים הנמשלו לתמר, ולכן יטהר לבו ומחשבותיו ביותר, כי עקר הטהרה בלב תלויה:

ההדס דמה לעיניים ודומז שצריך לשמדם כראוי

וענף עץ עבת הוא ההדס, הדומה לעיניים, שצריך לשמר עיניו מראות ברע, משום דעינא ולבא סרסורי עברה גינהו (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה), ואם לא עשה להם שמירה כראוי כל הגוף נגדר אחריהם. ומה שקראתם התורה **ענף עץ עבת**, לפי שהקדוש ברוך הוא עשה הגבינים על העיניים, לפי שכשרואה האדם בעיניו דבר שאסור לראות יסתם עיניו מיד, לפיכך אמר **וענף עץ עבת**, דהינו הענפים שהם הגבינים שעשה הקדוש ברוך הוא לעיניים, ששומרים ומגנים עליהם כמו הענפים השומרים את האילן, כך אלו עבותים ומגנים על העיניים, אם תראה שום דבר רע מיד תסתם אותם. והנה **ענף** גימטריא 'עיניכם', **וענף** גימטריא 'עיניך', **עבת** קרי בה 'בת עיך', לרמוז העיניים בכל התבות, דהם הענף והם העץ והם העבת, דכל עקר הגוף בהם תלוי, דאם אין עין רואה אין הלב חומד [וכו']:

הערבה דומזת לשפתיים ושצריך לשמדם

וערבי נחל, הם רומזים לשפתים, ישמר שפתיו מלדבר דברים בטלים, וכל שכן דברים הרעים. והנה, העושה שפתיו ברשותו ומה שייצא לדבר בהם מדבר בלי מניעה, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים יב ה) 'אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אתנו', הרי הוא דומה לנחל שאינו פוסק והולך. באמת אותם דברים אין בהם ממש, כ**ערבי נחל**

שאין בהם לא ריח ולא טעם. והנה **ערבי נחל** גימטריא 'זה נחש', לרמוז דבעל דברים בעל הלשון, הוא דומה לנחש, ונתן מקום לנחש לשלט עליו. ועוד, **וערבי נחל** עם האותיות עם שני פוללים, גימטריא 'שפה' עם הכולל, הוא חשבון 'שכינה', לרמוז דהשומר שפתי, השכינה שורה עליו ומשמרתו:

ולפיכך צריך לטהר עצמו, ולקדש האברים הנזכרים כראוי, ולשמר משמרת מכאן ולהבא כראוי:

(פיתוחי חותם פרשת אמור)

טעמי השמחה בשמחת תורה

למנצח על השמינית מזמור לדוד. הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו' (תהלים יב, ונהוג לאומרו בשמיני עצרת). **השמינית** ראשי תבות 'היום יום שמחת תורה נשמחה מאד יחד', לרמוז דביום שמחת התורה צריכים כל ישראל לשמח שמחה גדולה עד מאד על גמרה של תורה וגם על התחלתה. והנה 'על השמינית' גימטריא 'בראשית' עם הפוללים, לרמוז על התחלת התורה. ואפשר דלזה רמז נמי דוד המלך עליו השלום שאמר (שם קיח כד-כה) 'זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו, אנא ה' הושיעה נא אנא ה' הצליחה נא'. 'זה היום עשה ה'', הוא יום שמחת התורה, 'נגילה ונשמחה בו', שתי שמחות, אחת כנגד גמרה של תורה ואחת כנגד התחלתה. וכנגד גמרה של תורה אמר 'אנא ה' הושיעה נא', דהינו ששואלים ומבקשים מלפניו יתברך שיושיענו ויכפר וימחל לנו על כל עונותינו וחטאתינו של השנה שעברה, ובזה שיך לשון תשובה. ואנא ה' הצליחה נא' כנגד התחלת התורה, שאנו שואלים ומבקשים מלפניו יתברך שיצליחנו בשנה זו הבאה עלינו לשלום בתורה הקדושה, לעסק בה לשמה ולקיים כל מצותיה, וזהו לשון 'הצליחה':

עיקר תפילתנו להצלחה בתורה ומצוות

והנה 'הצליחה' במלוי ה"א צד"י ל"ד יו"ד ח"ת ה"א גימטריא 'זה התורה', להודיע שההצלחה הזאת שאנו שואלים היא להצלחת התורה. עוד, 'הושיעה הצליחה' עם שני פוללים גימטריא 'המצות' עם האותיות, לרמוז דעקר תפלותינו ובקשותינו הוא שיעזרנו השם על כבוד שמו לעסק בתורה ולקיים מצותיה, כי זהו עקר העולם ועקר האדם, ועל זה אנו אומרים 'אנא ה' הושיעה נא אנא ה' הצליחה נא':

(מחשוף הלבן פרשת ראה)

חידה שבועית: לאיזה הג מרמז רבינו בכתוב 'זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו'?

(גא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן גא לציין כתובת מדויקת וטלפון

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עזו והדר:

פרשת שלח:

התשובה צריכה להיות מותוך ספרי מוזן האביר יעקב' ז"ע (או מותוך עלון זה)
בין שולחי התשובות תיערך הגרלה
על סידור לשחרית מתיבתא
בהוצאת "עזו והדר".

